

מדוע הרבה יהודים עולים לקברו של דוד המלך?

Category: חגים, שבועות

אנו לומדים מאברהם, היהודי הראשון, שבכוחו היה להתפלל ולהושיע. לכן יהודים עולים על קברי צדיקים הקרובים אל השכינה, ומבקשים מהם 'עזרה' לקבל ברכה.

למי שיך החדר?

בירושלים שוכן קברו של דוד המלך. זהו בנין שעומד על הר ציון ובקומתו הראשונה פועל בית כנסת שמקובל שהוא עומד מעל קברו של דוד המלך, ויהודים באים לשם בהמוניהם להתפלל במשך כל הדורות. אדמו"ר הריי"צ הקים "חברת תהלים עולמית בציון הסמוך לקברו של דוד המלך ע"ה" (ראה אג"ק מוהריי"צ ח"ו עמ' שיב) והרבי חידש זאת בערב חג השבועות תש"נ.

אבל לבניין הזה יש להבדיל עוד מסורת. הנוצרים טוענים שבקומתו השנייה של הבניין התקיימה הסעודה האחרונה של אותו האיש ותלמידיו. בעקבות כך, המקום הזה מהווה נקודת חיכוך בין יהודים, נוצרים ומוסלמים במשך קרוב לאלף שנים. היהודים טוענים שהמקום הזה שיך להם, והנוצרים טוענים את אותה טענה.

במשך 500 השנים האחרונות עד למלחמת השחרור, המקום היה תחת שליטה מוסלמית והכניסה הותרה למוסלמים בלבד, ואילו יהודים ונוצרים לא הורשו להיכנס למקום.

לעומת זאת, הנוצרים, משתמשים בקומה השנייה רק פעם או פעמיים במהלך השנה. בעבר הביעה ממשלת ישראל את רצונה להעביר את הסמכות של הקומה השנייה לשליטת הוותיקן כמחווה של רצון טוב.

הנושא עורר רעש גדול בישראל והתחילו לדון על כך בכלי התקשורת. שרים וחברי-כנסת שנשאלו לנכונות הדברים, הכחישו את העובדה הזאת וטענו שלא היה דברים מעולם. אבל מהוותיקן ברומא הגיעו כל העת ידיעות שמוכיחות שיש דברים בגו. אנשי הוותיקן הודיעו שהם לא מבקשים שליטה או בעלות על המקום, אלא הם מעוניינים 'רק' לערוך שם תפילה בכל יום.

זהו רעיון שנועד לכישלון, שכן בכל יום יתלקחו שם מריבות ומלחמות, המשטרה תצטרך להתערב בכל פעם ולהפריד בין הניצים, וזה בוודאי לא יתרום לשלום ולדו-קיום בירושלים העתיקה. אבל פרט לכך, יש כאן גם בעיות הלכתיות, ואכן בסופו של דבר הרגש היהודי גבר, והמקום נשאר בידיים יהודיות בלבד.

קשרים עם הקב"ה

פעמים רבות אנשים מתעניינים מדוע יהודים פונים להתפלל על קברי צדיקים? ויתרה מזו: יהודים בכל הדורות פנו אל הצדיקים שחיו באותם דורות ובקשו שיתפללו עבורם. לכאורה, הרי כל יהודי יכול בעצמו להתפלל לה', בשביל מה הוא צריך את הצדיק שיתפלל עבורו?

הנוהג הזה שהולכים אל הצדיק שיתפלל עבורנו הוא מסורת יהודית של שלושת אלפי שנים, ובעצם עוד יותר מכך. אנו למדים בחומש בראשית, בפרשת וירא, על היהודי הראשון ¹ אברהם אבינו. מסופר שאברהם בא לגור בגרר (מקום ששוכן בנגב בין ישראל למצרים). כאשר הם הגיעו להתיישב בגרר, אברהם הצהיר על שרה אשתו "אחותי היא", ואז כמו שהיה נהוג בימי קדם, בגלל שהיא היתה אישה יפה היא נלקחה לביתו של אבימלך מלך גרר.

ואז התורה מספרת: "ויבא אלקים אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הנך מת על האשה אשר לקחת והיא בעלת בעל". לא רק שה' הזהיר אותו שהוא ימות אלא גם הכה אותו במכה של "עצירת כל הנקבים של זרע וכו'" (רש"י בראשית כ, ט). ואז ה' אומר לו: "השב אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך וחי".

הקב"ה בעצמו אומר לאבימלך שאברהם הנביא והצדיק יתפלל בעבורו ובזכות תפילתו של אברהם הוא יחיה, ואכן כך היה ² "ויתפלל אברהם אל האלקים וירפא אלקים את אבימלך" וילדו". מכאן אנו למדים שהקב"ה בעצמו מורה לאדם ללכת לבקש את הצדיק שיתפלל עבורו.

אנו פונים אל הצדיק משום שלצדיק יש קשרים טובים יותר עם הקב"ה ותפילתו נשמעת, לכן אנו מבקשים מהצדיק שהוא יתפלל עבורנו. מאותה סיבה אנו הולכים גם לקברי צדיקים ומבקשים מנשמת הצדיק שיתפלל עבורנו ויסגור עלינו אצל הקב"ה.

כאשר הרבי הקודם ביקר בארץ הקודש בשנת תרפ"ט, הוא ביקר במירון בקברו של התנא האלוקי רבי שמעון בן יוחאי. לימים הוא סיפר שבמירון אומרים שהציון של רשב"י הוא "ציון שמח" ושרשב"י הוא "רבי שמח" (לקוטי דיבורים ח"ג עמ' תקיז ב). כלומר, שאנשים שבאים להתפלל בציון עוזבים את המקום כשהם שרויים במצב רוח מרומם.

את אותם הדברים אמר הרבי על הציון של הרבי הקודם, שכאשר מבקרים שם הרי זה גורם "עליה והגבהת הרוח". הרבי הסביר שישנם ציונים שגורמים לקו של מרירות וכיווץ, וישנם אהלים שפועלים בקו של שמחה ועליה. בימי חייו של הרבי הקודם ³ אמר הרבי ⁴ הייתה עבודתו לקרב ולהרים כל יהודי בדרך של קירוב ונועם, לכן כאשר מבקרים על הציון שלו הרי זה מביא שמחה (משיחת יו"ד שבט תשט"ז ⁵ 'תורת מנחם' כרך טז עמ' 42).

דוד [?] מופת לאופטימיות ותקווה

ויש לומר שזוהי הסיבה מדוע כל כך הרבה אנשים נמשכים לקברו של דוד המלך.

דוד המלך עבר בחייו מצבים קשים ביותר. בהיותו ילד, ריחקו אותו אחיו וכפי שהוא אומר בספר תהלים (סט, ט): "מוזר הייתי לאחי ונכרי לבני אמי". אחר-כך בהיותו חתנו של שאול המלך, לא רק שמצבו לא השתפר אלא להיפך, חותנו שאול רדף אותו וביקש להורגו במשך תקופה ארוכה. אחר-כך בהיותו מלך הוא סבל מאנשים רבים כפי שהוא מעיד באותו פרק "רבו משערות ראשי שונאי חנם", ואחר כך סבל מהילדים שלו עצמו שמרדו בו וכו' וכו'.

ולמרות כל התלאות הקשות שעברו עליו, הוא נשאר אדם אופטימי ומעולם לא איבד את אמונתו בה'. וכפי שמסופר בספר שמואל שכל פעם ששמואל היה במצב רוח עגום, דוד היה נקרא לבוא ולנגן בפניו בכינור.

כמו"כ הגמרא במסכת ברכות (ג, ב) אומרת: "כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד", "ועומד בחצי הלילה ומנגן בהם" (פסיקתא). עד עצם היום הזה כל הציורים שעושים על דוד המלך הם עם כינור בידו. וכן מסופר שכאשר דוד הביא את ארון הברית לירושלים "דוד מפזז ומכרכר לפני ה'" (שמואל ב, ו, טז).

בנוסף לכך, דוד היה זה שחיבר את ספר תהלים שכל פרקיו הם שירות ותשבחות לה' ורבים מהם מתחילים במילים "מזמור לדוד". דוד המלך היה תמיד אופטימי ושמח וראה רק את הצד החיובי בכל דבר, ותמיד הודה ושר לה', עד שהוא נקרא בפי כל "נעים זמירות ישראל".

לא פלא מדוע אנשים עולים ומתפללים על קברו, כי אז הם מקבלים "זריקה" של שמחה ורוממות הרוח.

אנחנו שלא מתגוררים בארץ ולא יכולים לעלות להר ציון בכל עת מצוא, גם אנחנו יכולים להתחבר לדוד המלך ולשאוב מעט מהאופטימיות שהוא הקרין על כל סביבתו. כאשר אנחנו קוראים פרקים מתוך ספר התהלים, זוהי הדרך שלנו להשתטח על קברו.

אנו עומדים לפני חג השבועות שזהו יום לידתו ויום פטירתו של דוד המלך. זהו הזמן המתאים לרכוש ספר תהלים ולומר כמה פרקים בכל יום. אני בטוח שאחרי אמירת התהלים [?] בכל אחד מאיתנו ידבק' קצת מאופטימיות והשמחה של דוד המלך. (משיחת יום ב' דחג השבועות תשי"ז [? 'תורת מנחם' כרך כ עמ' 66).